

Gemeentelijke monumenten nut en noodzaak

Beschermen
Benutten
Beleven

 Erfgoed
Zeeland

Gemeente Tholen 21 juli 2022

Kennismaking

David Koren

Paul Knops

Lisa Scheu-Griffiths

Erfgoed Zeeland

- Werkt erfgoedbreed;
- Werkt aan beschermen, benutten en beleven van erfgoed;
- Werkt aan erfgoedverbindingen tussen overheden, erfgoedorganisaties en eigenaren
- In opdracht van Zeeuwse overheden, particuliere eigenaren, etc.

Wat valt er o.a. onder “erfgoed”?

- **Monumenten**
- Archeologie
- Stads- en dorpsgezichten
- Cultuurlandschappen
- Musea
- Immaterieel erfgoed
- Maritiem erfgoed
- Mobiel erfgoed
- Archieven

Monumenten

- Rijksmonumenten:
  - Gebouwde en groene monumenten
  - Archeologische monumenten
- Beschermdde stads- en dorpsgezichten
- (Provinciale monumenten)
- Gemeentelijke monumenten

Gemeente	Rijksmonumenten	Gemeentelijke monumenten
Borsele (7 ^e)	174	36
Goes (5 ^e)	243	6
Hulst (9 ^e)	104	0
Kapelle (11 ^e)	50	16
Middelburg (1 ^e)	1.164	125
Noord-Beveland (12 ^e)	44	0
Reimerswaal (13 ^e)	31	0
Schouwen-Duiveland (2 ^e)	827	386
Sluis (6 ^e)	222	80
Terneuzen (10 ^e)	75	155
Tholen (8^e)	152	0
Veere (3 ^e)	354	0
Vlissingen (4 ^e)	314	0
Provincie Zeeland	3.754	804

Wat zijn gemeentelijke monumenten?

- Panden, objecten (of structuren) van plaatselijk of regionaal belang
- De gemeente wijst aan (autonoom beleid)
- Proces in samenspraak met heemkundige kringen en belanghebbende organisaties
- Gemeente volgt procedure, mogelijkheid tot bezwaar
- Belemmeringen versus compensatie voor eigenaren

Nog veel onbeschermd erfgoed!

Wettelijk kader

- Erfgoedwet (v.a. 1-7-2016): duiding van erfgoed
- Omgevingswet (v.a. 1-1-2023): omgang met erfgoed (o.a. monumenten)
  - Aanwijzing gem. monumenten op basis van art. 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet: “Het omgevingsplan bevat voor het gehele grondgebied van de gemeente een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en andere regels die met het oog daarop nodig zijn.”
  - Bij uitstel Omgevingswet: aanwijzing via gemeentelijke verordening.

Van Monumentenwet 1988 naar Erfgoedwet en Omgevingswet

Over duiding en omgang

Proces tot opstellen gemeentelijke lijst

- Inventarisatie
- Onderzoek (literatuur, archieven, veldwerk)
- Consultatie (tips, participatie)
- Draagvlak bevolking & voorlichting eigenaren
- (Pre)selectie
- Aanwijzingsprocedure
- Gemeentelijke dorpsgezichten?

Wettelijke taken t.a.v. (gemeentelijke) monumenten

- Vaststellen Gemeentelijke Verordening (model VNG)
- Instellen onafhankelijke adviescommissie (Gem.Commissie)
  - Adviezen voor Rijksmonumenten (RCE, Provincie, Gem.Commissie)
  - Adviezen voor Gemeentelijke Monumenten (Gem.Commissie)
- Vergunningenloket (borging activiteit 'monumenten')
- Toezicht en handhaving (VTH-beleid)

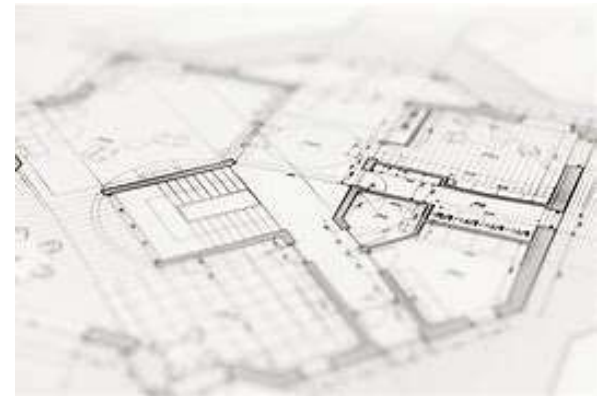
Misverstanden over gemeentelijke monumenten

- 1) Help, ik mag niks meer!
- 2) Help, mijn pand wordt minder waard!
- 3) Help, ik word belemmerd in mijn bedrijfsuitoefening!

Mogelijke nadelen plaatsing voor eigenaren

- 1) Sloop niet zonder meer toegestaan
- 2) Beperking aan wijzigingsmogelijkheden monument
- 3) Deel ingrepen vergunningsplichtig (advies Gem.commissie)

Voordelen plaatsing voor eigenaar

- 1) Erkenning bijzondere waarden
- 2) Eerder waardevermeerdering dan waardedaling
- 3) Instandhouding en overdracht aan volgende generaties
- 4) Advies en ondersteuning (kennis, financiële regelingen) vanuit de overheid

Voordelen van plaatsing voor gemeente

- 1) Versterken erfgoed-profiel gemeente
- 2) Beter sturing op ruimtelijke kwaliteit
- 3) Beruchte kwestie: sloop schippershuis (1600) en naburig pand (1898) in 2009 in IJzendijke

Beschermen
Benutten
Beleven

Conclusies

- Belangrijk deel van onbeschermd erfgoed krijgt gemeentelijke bescherming
- Versterking ruimtelijke kwaliteit
- Versterking en behoud Thoolse identiteit
- Gemeentelijk beleid nog in ontwikkeling
- Plaatsing biedt voordelen en compensatie voor mogelijke nadelen

Dank voor uw
aandacht!
Zijn er nog vragen?

www.erfgoedzeeland.nl

David Koren (dhp.koren@erfgoedzeeland.nl)
06-55792554